

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio I. De renuntiatione Privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

DISPUTATIO TERTIA.

De amissione & cessatione Privilegiorum

EXmultiplici capite potest cessare privilegium, vel per renunciationem, vel per non usum, vel per usum contrarium, vel per abusum, vel per cessationem causæ finalis, vel denique per revocationem concedentis, seu habentis æqualem potestatem. Et ut è medio tollatur omnis confusio in hac disputatione agemus de renuntiatione, non usu, usu contrario, de abusu, & de causâ finali, & latè in sequenti de revocatione, quæ potissimum habet locum in hac parte.

SECTIO I.

De renuntiatione privilegiorum.

108. 1. CIRCA renuntiationem privilegij, dico primò. Privilegij concessis in favorem totius Religionis, Ecclesiæ, Conventus, Collegij, vel alicujus Communitatis, nullus particularis potest renuntiare; nec valet renuntiatio, etiamsi juramento firmetur. Unde nec Clerici, nec Religiosi possunt renuntiare nec validè, nec licitè privilegio Canonis, *Si quis suadente diabolo*, juxta Cap. *Conring. de sent. excom. in 6.* Nec privilegio fori, secundum Cap. *si diligentij, de for. comp.* nec vasalli in præjudicium Dominorum suorum; nec filij familias in damnum Parentum; nec Religiosus in damnum suæ Religionis, quia ad hoc nullam habent potestatem, cum hujusmodi privilegia concernant favorem Communitatis, & jus tertij, Bonacin. *de leg. tom. 2. disp. 1. quest. 3. p. 8. §. 6. n. 7.* Pelizar. *Tom. 2. Tract. 8. cap. 1. sect. 5. quest. 7.* Bordon. *resolut. 52. num. 108.* Chassaign. Donatus, & alij omnes, & hoc verissimum est, etiam si omnes alicujus Religionis, vel communitatis divisim renuntiationem intendant; dummodo collectivè in Capitulo habent potestatem, juxta dicenda, id non efficiant; siquidem aliud est Communitas, vel Collegium;

aliud verò singuli de Communitate, vel Collegio. Nam Communitas non dicitur facere, nisi id quod facit legitimè congregata faciat; non verò, quod singuli separatim fecerunt Bartol. *in l. omnes populi 3. quest. secunda questioe principalis ff. de just. & jur.* quia ad plures pertinentes, ut plures, requiritur simultaneus consensus, nec satis est, quod separatim adhibeatur, Cap. *in genere, de elect.*

2. Idem dicendum, quando res pertinet ad omnes, & singulos, dummodo talis sit, in qua major pars possit præjudicare minori; & habetur in *l. juris gentium, §. fin. ff. quod cujusq. univers. nomine*, Abb. *in Cap. cum omnes de const. num. 7.* cum alijs, quos citat, & sequitur Villaguta *in Tract. de reb. Eccles. matè alienatis lib. 1. part. 1. cap. 123. n. 4.* Tamb. *de jur. Abb. tom. 1. disp. 16. quest. 5.* ex quibus inferunt Prælatos Ecclesiarum, & Religionum tacendo, & patiendo, ut præscriptio currat contra eorum Ecclesias, seu immunitates, saltem tacitè illis præjudicare, quod non culpâ caret.

3. Dico secundò, neque Prior, neque Provincialis, neque Generalis possunt talem renuntiationem facere, nec validè nec licitè, ex defectu potestatis, quia bona

109.

110.

bonis communibus renuntiare non possunt per se ipsos, imò neque Conventus, neque Capitulum Provinciale id poterit, quando jus est acquisitum Communitati, & sic contra renuntiationem, se opponere potest quilibet particularis; imò addit noster *Lezan. Tom. 4. verb. Privilegium Regul. num. 14. & Tom. 1. cap. 10. à num. 54.* probabilissimum esse, quod nec Capitulum Generale potest renuntiare privilegijs suæ Religionis, nisi illa minus utilia sint ipsi Religioni, aut sint indifferentia, juxta *Cap. cum accessissent, de constitut. & ibi Abb. & docent Suar. Tom. 1. de Relig. tract. 2. lib. 1. cap. 1. num. 3. Layman. lib. 1. de leg. tract. 4. cap. 23. in q. de privileg. num. 20 §. 3. Bonacin. punct. 8. §. 6. vers.* Si quæras & alij. Ratio est, quia privilegia sunt bona Religionis & juri per illa acquisito renuntiare est propriè species alienationis, quæ prohibita est Regularibus, non habentibus specialem licentiam Pontificis. Unde qui renuntiat privilegio, non habens potestatem, & qui cogit ad talem renuntiationem faciendam, nihil faciunt, & peccant graviter, *P. Chafaing. Tractat. 2. propos. 2. videatur Joan. de la Cruz in Summ. privileg. maris magni, tit. de pact. regul. extra ordinem initis.*

III. 4. His non obstantibus communitè docent Doctores, quod Capitulum Generale potest renuntiare privilegio, quia repræsentat totam Religionem, & semper præsumitur, quod in majus bonum illius renuntiabit, & meo videri ab hac opinione minimè recedit noster *Lezana ubi supra*, quod constat ex limitationibus, quas affert. Insuper sunt aliqua privilegia concedentia potestatem renuntiandi, seu moderandi Capitulo Ge-

nerali: sic concessit *Leo X.* ut refert *Comp. privileg. verb. Generalis, §. 24.* De Capitulis verò Provincialibus, pro sua Provincia, idem habetur ex *Alexandr. IV. Bulla incipiente: Mente sollicita*, ubi declarat pacta inita cum Clericis, sine assensu Generalis, vel Provincialis Minorum, esse nulla: idem statuit pro Dominicanis *Honorius IV. Const. Religionis favor, & Jul. II. pro Minimis*, sed per prædicta pacta renuntiabant tunc aliquibus privilegijs; ergo, & nunc possunt dicti superiores, cum suo Capitulo, renuntiare privilegijs; imò addit *Bordon. Resol. 52. num. 109.* quod idem possunt Prælati locales cum suo Capitulo, ut constat ex *Cap. 1. & 3. de pact. in 6.* sed consuetudo Religionis attendenda est; quia meo videri præfata doctrina solum erit vera, loquendo de privilegijs concessis alicui particulari provinciæ, vel conventui, quæ non participant aliæ Provinciæ, vel Conventus; si quæ dantur, quia talia privilegia sunt propria talis Provinciæ, seu Conventus, & sunt quasi personalia, & possunt ab ipsis renuntari. At quando privilegium est totius Religionis, vel per concessionem, vel per communicationem, existimo, quod solum Capitulum Generale, vel qui ejus vicem habeat, poterit renuntiare; quia per renuntiationem Provinciæ, seu Conventus semper læderetur jus acquisitum à tota Religione, & exemplum multum posset nocere cæteris, & causam præberet litigandi, & sic necessariò expectandus erit consensus Capituli Generalis, vel Diffinitorij Generalis, si ejus vices ad hoc, & similia habeat. Cum id recta ratio postulet, ad bonum regimen: videntur statuta cujuslibet Religionis. No-

ta tamen quod Leo X. pro Generali, & Provinciali Minorum, & Gregor. XII. pro Generali Societatis concesserunt, ut possent, primus, cum assensu sui Capituli, & secundus per se ipsum declarare, & limitare, an usus talis, vel talis privilegij valeat, vel non. Primum habetur in *supplemento Ordinis. fol. 94. concess. 296.* Secundum in *Compendio Societatis, tit. gratiarum usus*; quod privilegium extenditur ad superiores aliorum Ordinum participantium in privilegijs; sic Donat. *Tract. 13. quest. 20. num. 10. & 11.* vide Rodrig. *Tom. 1. quest. 9. art. 2. & tom. 3. quest. 22. art. 3.* Peyrinum *Tom. 1. privileg. ad Const. 2. Julij 11. §. 3. à num. 8. usque ad 12.* Bordon. *resol. 31. q. 1.*

II2. 5. Privilegia personalia, & quæ jus tertij non tangunt renunciari possunt à privilegiato; ita communiter Doctores, quia unusquisque proprio, & personali juri potest renunciare.

II3. 6. Est tamen notandum, quod licet renunciatio privilegij fiat ab habente potestatem, nunquam tamen nisi acceptetur à superiore concedente erit valida, & firma. Res enim per quas causas nascitur, per easdem dissolvitur. Privilegia autem originem habent à Principe, ideo per ejus voluntatem præviâ renuntiatione debent dissolvi; sic Sanch. *lib. 8. de matrim. disp. 32. num. 2.* & omnes in *Cap. si de terra, & Cap. accedentibus, de privileg.* Verum est, quod acceptatio potest fieri, vel à Principe, & dicitur ab homine, vel à jure, videlicet quando sunt jura, vel privilegia concessa ab habente potestatem pactandi, vel renuntiandi, quia tunc in ipsa concessione includitur acceptatio; & sic nulla alia acceptatione opus erit, ut magis *sect. seq.* explicabimus; sic Pelizar. *ubi supr.*

quest. 7. num. 108. Bordon. *resol. 52. num. 110.* ubi ait: Quod hujusmodi sunt privilegia, & jura relata *supra, num. 4.* in quibus alia acceptatione non indigent Regulares ibi assignati. Quare si privilegio renuntiet, statim tenebit renuntiatio; neque ad privilegium renuntiatum poterunt redire sine nova concessione.

7. Renuntiatio autem strictè accipienda est, ita ut non extendatur ad non expressa, etiam si similia sint; quia minus debet lædere renuntiantem, quàm sit possibile. Verum est, quod renuntians intelligitur renuntiasse omnibus, quæ sequuntur ex illa renuntiatione, & etiam omnibus coherentibus, *Cap. si quis Sacerdotum dist. 81. & Cap. si quis Episcopus q. 1. & Cap. nullus primas, q. 2.* In dubio verò, de renuntiatione, non præsumitur quis renuntiasse juri suo, cum renuntiare juri suo de facili, nullus præsumatur nisi prorsus liberè, & absque aliqua causa contrarium operetur, juxta dicenda *infra sect. sequent. num. 15.* sic habetur, *Cap. 5. de renunt. cum gloss. verb. Voluerit.*

8. Ex quibus duo inferunt Pelizar. & Bordon. Primum, quod renuntians privilegio, si ante acceptationem, ab habente potestatem, voluntatem mutat, gaudet suo privilegio, sicut antea, quia renuntiatione nullam habuit vim, ante acceptationem, & idem est quando renuntiatione non habuit effectum, quia jura loquantur de renuntiatione perfecta; ita præfati auctores cum Cephal *cons. 286. num. 29. tom. 2.* Secundum, infert Bordon. quod si aliquis Religiosus confessarius tædio affectus, vel ob multitudinem pœnitentium, vel ob aliam causam, facultatem audiendi confessiones, quam in scriptis habet ab Episcopo, porrigat suo superiori, vel eâ laceret

II4.

II5.

G

coram

coram ipso; protestando nolle se amplius illud munus exercere, sed omnino renuntiare tali facultati. Si postea poenitentia ductus spontè, vel ex obedientia sui Prælati, velle: ad tale munus voluntarie redire, potest: Quia illa non fuit perfecta renuntiatio, cum desideretur acceptatio Episcopi, vel Papæ, qui talem facultatem concessit.

SECTIO II.

De amissione Privilegij per non usum, usum contrarium, & per abusum.

EX varietate opinionum, non levis confusio invenitur in præsentî difficultate, ideo ut claritate desideratâ procedamus, aliqua prænotari oportet.

II6. 1. *Primum*, esse certissimum posse per non usum, & per usum contrarium, perire privilegium, si omnia requisita ad sînt, sic communiter Doctores, & constat ex clausula, quæ apponi solet in Bullis, videlicet: *Quatenus sunt in usu, vel dummodo sint in usu.*

II7. 2. *Secundum*, privilegium posse deperdi per non usum, seu per usum contrarium, ex duplici capite, vel quia non usus includit virtuale, & tacitam renuntiationem, vel quia intercessit sufficiens tempus ad præscriptionem requisitum.

II8. 3. *Tertium*, non usum sumi *negativè*, *privative*, & *contrariè*. *Negativè*, quando privilegiatus cessavit ab omni actu privilegij, absque alio respectu. *Privativè*, quando privilegiatus sciens, & volens, & data occasione, non utitur privilegio. *Contrariè*, quando facit actum contrarium privilegio sibi concessio, v. g. solvendo decimas, à quibus exemptus erat.

II9. 4. *Quartum*, privilegium non amitti aliquo ex tribus modis assignatis, si non adsit scientia, seu notitia privilegij, vel deficiat occasio illo utendi, vel si adsit occa-

sio, se obtulit impedimentum utendi, vel denique, si deficiat libertas in privilegiato, quia si invitatus fecit, nihil ei nocet, sic communiter Doctores.

5. *Quintum*: tempus requisitum ad præscriptionem esse computandum à primo non usu, seu ab ultimo tempore, in quo quis cessavit ab usu privilegij, ut docet Suar. cum multis lib. 8. cap. 34. insuper tempus ad præscribendum non esse uniforme respectu omnium. Nam ad præscribendum contra laicos, & privatas personas, sufficit tempus decem annorum, & præcisè in præjudicialibus, sic omnes Juristæ in l. 1. ff. de nundinis impetratis à Principe, non utendo, qui meruit decennij tempore amittere; tenent, etiam omnes Canonistæ in Cap. cum accessissent, de const. quamvis Pelizar. Tract. 7. tom. 2. cap. 1. sect. 5. num. 110. dicat hoc esse speciale in privilegio nundinarum; quippè quod solet concedi hac conditione, ut per non usum decennij amittatur; quod non debet extendi ad alia privilegia, quibus non inest talis conditio, sed in hoc Juristæ consulantur.

6. Ad præscribendum verò contra Communitates, Universitates, Ecclesias, & Collegia debent intervenire triginta anni, juxta Alexandrum III. in Cap. si de terra, de privileg. sed juxta Innocent. III. in Cap. accedentibus, de privileg. desiderantur quadraginta anni, & hoc in praxi servatur, ait Donatus Tract. 12. quest. 9. num. 5. Ad præscribendum autem contra Ecclesiam Romanam, in spectantibus, primò, & principaliter, non autem secundariò ad illam, tempus centum annorum est necessarium, habetur in quest. 16. Cap. nemo, juncta 3. gloss. in Cap. ad audientiam, de præscriptionibus; quapropter ait Donatus.